

10. ODBORNÝ SEMINÁŘ MERCATA LES

V úterý 17. února 2015 proběhlo v Třebíči jubilejní 10. pravidelné setkání obchodních partnerů s předním dodavatelem chemických přípravků určených pro lesní hospodářství a poradenskou firmou MERCATA LES, s. r. o. Zhruba dvoutměsíční zpoždění konání semináře se vyplatilo, protože bylo způsobeno komplexní rekonstrukcí hotelu ATOM a vybudováním nového moderního kongresového centra s kapacitou až 250 účastníků. Témata semináře byla rozdělena do tří okruhů: legislativa, praktická výbava a již tradiční hospodaření se zvěří. Celé akce se zúčastnilo přes 100 lesníků.

Hned v úvodu konstatoval jednatel společnosti MERCATA LES František Polívka, že si váží vysokého zájmu o seminář, protože již dlouhodobě cítí úpadek lesnického stavu v tom, jak se málo prezentují výsledky vlastní práce a jak ubývá počet neformálních setkání. Současně poděkoval všem spolupořadatelům (15), kteří se na organizaci semináře finančně spolupodíleli.

Popis

I. LEGISLATIVA S MOŽNÝM VLIVEM NA LH

Certifikace PEFC v České republice

Výkonný ředitel Stanislav Slanina představil principy a smysl certifikace PEFC v podmínkách České republiky. Hovořil o vyváženosti členské základny tvořené vlastníky lesů (LČR, VLS, KRNP, SVOL), profesními svazy a zpra-

covateli dříví (SDP, ALDP, ČAPLH, Stora Enso) a ostatními zájmovými skupinami (školy, spolky). Zmínil se o fungování mateřské organizace PEFC International a na závěr porovnal certifikační systém PEFC a FSC.

Celkem 38 členských států PEFC se zavázalo respektovat závazky ze světových konferencí o trvale udržitelném hospodaření v lesích. PEFC ČR přizpůsobuje mezinárodní standardy PEFC International (cca 205 kritérií) podmínkám naší legislativy (cca 70 kritérií – ostatní již řeší naše zákony). Současně poskytuje potřebné informace z českého prostředí ve spolupráci s ÚHÚL na centrálu.

PEFC uděluje certifikovaným subjektům oprávnění užívat logo PEFC. Toto mezinárodně známé logo může být využito na firemních dokumentech, webech, vizitkách a na celé řadě výrobků, které splňují daná kritéria a zaručují spotřebitelům dodržování environmentálně vhodných postupů ve výrobní a obchodní praxi. Dřevo z certifikovaných lesů prochází přes řetězec několika těžebních, zpracovatelských, výrobních a obchodních subjektů, než se dostane k finálnímu zákazníkovi. Je proto potřeba v průběhu celého spotřebitelského řetězce lesních produktů (Chain of Custody – C-o-C) sledovat tok certifikované suroviny tak, aby byl její původ prokazatelný.

V současné době je na světě certifikováno 256 mil. ha (FSC 184 mil. ha) splňujících podmínky trvale udržitelného hospodaření v lesích (TUH) z toho

v České republice 1,83 mil. ha (FSC 0,05 mil. ha).

PEFC ČR zvolilo cestu minimálních administrativních požadavků a minimálních finančních nákladů pro vlastníky lesů. Finanční náklady jsou pouze 2 Kč bez DPH z každého certifikovaného ha ročně. Jelikož se jedná o regionální skupinovou certifikaci, dochází ke sdílení nákladů na provádění venkovních auditů a získání regionálního certifikátu. Díky tomu je zapojení do PEFC certifikace tak levné a je otevřené všem vlastníků lesů bez ohledu na velikost majetku a typ vlastnictví. Význam certifikace zohledňuje globální hledisko – někde se pěstuje, někde se zpracovává a pak se někam exportuje. Bez certifikace a loga PEFC tak spotřebitelé nemají šanci zjistit, zda se nákupem výrobku na bázi dřeva také nepodílí na devastaci lesů kdekoli na světě.

Integrovaná ochrana lesa ve vztahu k certifikaci

V dalším bloku vystoupil Petr Zahradník, který konstatoval, že sice ¾ lesů v ČR jsou certifikované, ale že k 1. lednu 2014 vstoupila v platnost vyhláška č. 205/2012 k integrované ochraně lesa (dále IOL), která nám na straně jedné něco ukládá a na straně druhé má dopady na certifikační systémy. Naplňování zásad této vyhlášky je obsaženo v publikaci Metodická příručka integrované ochrany rostlin pro lesní porosty (Lesnická práce, 2014).

IOL není poměrně nic nového, ale její zásady se nyní dostaly i do legislativy.

Jde o systém ochrany používaný všechny ekologicky, ekologicky, technicky a toxikologicky přijatelné metody pro udržení škodlivých organismů pod hladinou škodlivosti s přednostním využitím přirozeně omezujících faktorů. Probíhá na úrovni populace (ochrana proti jednomu druhu škůdce), společenstva (ochrana proti komplexu škůdců na jedné plodině) nebo celého ekosystému (ochrana proti komplexu škůdců na všech plodinách). Jde o otevřený systém, který se stále zdokonaluje na úrovni: monitoring – prevence – intervence.

K zásadám IOL patří vnímání škůdce jako součásti zoocenózy, jejich početnost pouze regulovat a při regulaci brát v úvahu ekosystémové vztahy a ohrožení jiných organismů. Důraz se klade na využití biologické (bioracionální) obrany, práh hospodářské škodlivosti, interdisciplinární přístup a ekonomický přístup.

K obecným zásadám IOL patří střídání stanovištně vhodných dřevin, realizace porostní výchovy, používání stanovištně vhodných dřevin, biologická (dřeviny) a chemická meliorace (vápnění, hnojení), hygienická opatření (zdravotní výběr, kvalitní sadební materiál) a ochrana i podpora užitečných organismů. K dalším zásadám IOL patří sledování výskytu škůdců, výběr způsobu ochrany, potlačení chemických metod, použití chemických při-

pravků v nezbytném případě a rozsahu, využívání antirezistentních strategií a ověřování účinnosti zásahů.

K jednotlivým bodům následovalo porovnání kritérií PEFC a FSC, která do určité míry povolují nebo zakazují způsoby používání přípravků na ochranu rostlin.

V připravovaném seznamu povolených přípravků pro rok 2015 již bude hledisko certifikace PEFC a FSC u jednotlivých přípravků zahrnuto – tj. zakazy přípravků, které se nesmí používat.

Zonace národních parků podle projednávané novely zákona 114/1992 Sb. a její aplikace v KRNPAP

Zástupce KRNPAP Otakar Schwarz informoval přítomné o projednávané novele zákona 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny. Hlavními důvody novely jsou úprava definice NP (její uvedení do souladu s mezinárodně uznávanými principy) a zařazení evropsky významných druhů a typů evropských stanovišť, pro něž jsou na území národních parků vymezeny evropsky významné lokality, mezi předměty ochrany NP.

Pro lesní management je zásadní nové pojetí zonace NP. Projednávaná novela navrhuje zonaci podle zásad managementu. Stávající dělení území NP na 1., 2. a 3. zónu podle přírodních hodnot a zranitelnosti přírodních ekosystémů není v mezinárodním kontextu obvyklé. NP bývají členěny na území ponechaná samovolnému vývoji a ostatní území obdobně, jako je navrženo v novele zákona 114/1992 Sb.

Předkládaná novela předpokládá 4 zóny podle dlouhodobých cílů a zásad managementu ve vazbě na aktuální míru pozměnění lesních ekosystémů člověkem.

Zóny by měly být vymezeny na ucelených plochách s arondací ostatních zón do 10 % a maximální výměrou arondovaného segmentu 5 ha.

Posláním NP by se mělo stát využití území i k trvale udržitelnému rozvoji, ke vzdělávání, výchově, výzkumu a k přírodě šetrnému turistickému využití, a to způsoby, které nejsou v rozporu s dlouhodobými cíli ochrany NP.

Omezení vstupu by nemělo být vázáno na zonaci podle dlouhodobých cílů a zásad manage-

mentu, ale mělo by být řešeno opatřením obecné povahy, vyhlášením klidových území NP s omezeným pohybem osob tak, aby byl zajištěn nerušený vývoj ekosystémů nebo jejich složek citlivých na rušivé vlivy.

MODERNÍ PRAKTICKÁ VÝBAVA LESNÍKŮ A MYSLIVCŮ

Využití GPS a fotopastí

Roman Jelínek představil trendy ve vývoji pomůcek používaných v současné lesnické a myslivecké praxi. Na prvním místě to byly GPS obojky pro sledování psů, a to jak smečkových, tak i práce normiků – pomocí lokátorů. Sledovat lze i pohyb vůdců, dle pohybu psů i směr postupu zvěře, do mapy lze zakreslit hranice leč, stanoviště střelců.

V dalším bloku Roman Jelínek představil tři skupiny fotopastí – klasické (data jen v přístroji), panoramatické (s širším záběrem až 150°) a vybavené GSM, GPRS a 3G přenosem dat k uživateli. Jejich použití se neomezuje pouze na sledování zvěře, ale poslední roky i na ochranu majetku – chat, aut, motorek, posedů, krmelišť, hlídání dříví, PHM, černých skládek, ochrany živočichů.

Fotopast nabízí fotografický či video záznam na základě pohybu, nebo záznamy v pravidelném intervalu od 5 sec do 60 min. s rozlišením od 3 do 20 MPx a s přísvitkem od 7 do 20 metrů.

Zajímavá poznámka zazněla k využití fotopasti při usvědčení pachatele. Jako důkazní materiál ji nelze použít při správním řízení, protože se pohřešovaný může vymluvit na fakt, že musí být předem upozorněn, že bude fotografován.

Na závěr byly vyjmenovány další trendy v podobě vyhrívání a go-retexových membrán u lesnických a mysliveckých oděvů a doplňků, využití pachových ohradníků a nočního vidění a termovizí.

Noktovizory a termovize v legislativě a praxi

Společnost ZÁHOŘÍ RUDEL, spol. s r. o., v zastoupení otce

a syna seznámili přítomné s historií nočního vidění, klasickým a digitálním nočním viděním, termovizními přístroji a platnou legislativou.

Noktovizní přístroje využívající zbytkového světla jsou jak volně prodejné, tak vyžadující povolení na základě platné legislativy.

Analogové zaměřovače (reálný obraz) spadají do nedovolených doplňků kategorie A – je potřeba získat povolení od policie. Myslivec musí být držitelem loveckého lístku a žádost doplní kolkem (1 000 Kč), kde uvede druh a výrobce. Poté přístroj přihlásí podobně jako zbraň na dobu neurčitou. Předsádky ani zásadky povolení nepotřebují, protože nemají záměrnou osnovu ani vlastní montáž. Povolení nepotřebují ani digitální zaměřovače (např. NITE SITE), i když mají záměr.

Termovizní zaměřovače (vyzařování tepelných paprsků) mezi povolené rovněž nespádají. Důležité zvyraznit sledovanou zvěř, jsou rychlé, pohotové, s možností rychlého vyhodnocení.

Zákon o myslivosti 449 se zmiňuje o nedovolených způsobech lovu – nedovolené doplňky (noktovizor, ale i přísvecení baterkou, tlumiče). Zde je potřeba žádat státní správu o povolení na 1 rok v rámci konkrétní honitby. Vzhledem k současné výši škod není problém toto povolení získat.

PRAKTICKÁ MYSLIVOST

O jelenech trochu jinak

Oficiální část semináře zakončila již tradiční myslivecká přednáška Petra Ziegrossera, kterou v letošním roce, opět lehce s nadsázkou, zaměřil na zásadní omyly myslivců při příkrmování zvěře, tématům existence tzv. šumavského jelena a karpatského jelena na Polaně. Dále řešil problematiku „pravidel“ průběrného odstřelu ve vztahu k silným trofejím a kritizoval současné podoby myslivecké evidence a plánování.

Oto Lasák

ZÓNY KRNPAP

„A“ zóna přírodní s přirozenými ekosystémy, ponechaná samovolnému vývoji,

„B“ zóna přírodě blízká s člověkem částečně pozměněnými ekosystémy s rekonstrukčním managementem s cílem dosažení stavu odpovídajícího ekosystémům přirozeným a následným ponecháním samovolnému vývoji,

„C“ zóna soustředěné péče o přírodu s ekosystémy významně člověkem pozměněnými, významnými z hlediska biodiverzity s trvalým (udržova-

cím) managementem s cílem zachování či obnovy ekosystémů, jejichž existence je podmíněna činností člověka (v případě KRNPAP přírodě blízké obhospodařování lesních ekosystémů a péče o druhotné druhotně bohaté louky),

„D“ zóna kulturní krajiny – ekosystémy k trvalému hospodářskému využívání a plochy určené k trvale udržitelnému rozvoji (např. zastavěná území obcí).

Opatření a zásahy nesmí ohrožovat předmět ochrany NP a naplňování cílů ochrany.